



# Innst. 208 L

(2016–2017)

## Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 36 L (2016–2017)

### **Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i naturskadeforsikringsloven (dekning for relokalisering ved fare for ny naturskade)**

Til Stortinget

#### **Sammendrag**

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår i denne proposisjonen endringer i naturskadeforsikringsloven som vil gi rett til erstatning for tap av tomt og bygninger der et brannforsikret bolighus eller fritidshus er skadet ved en naturulykke, og kommunen ikke gir tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade. Naturskadeforsikringsordningen er i dag primært innrettet med tanke på gjenoppbygging på skadestedet. Formålet med lovforslaget er å ivareta på en bedre måte de skadelidte som ikke kan gjenoppbygge på skadestedet, men som må etablere seg i en ny bolig eller fritidsbolig.

I proposisjonen behandles også et spørsmål om å gi Norges vassdrags- og energidirektorat tilgang til taushetsbelagte opplysninger om forsikringsselskaperes skadeutbetalinger etter naturskadeforsikringen. Departementet foreslår ikke å gi Norges vassdrags- og energidirektorat tilgang til slike opplysninger nå.

Det er usikkert hva de økonomiske og administrative konsekvensene av å utvide dagens naturskadeforsikringsordning vil være. Dette vil avhenge av hyppigheten av naturulykker og skadeomfanget. Til nå har det forekommet få tilfeller av relokalisering. Det kan imidlertid ikke utelukkes at antallet naturulykker vil kunne øke, blant annet på grunn av klima-

endringer, og at dette kan få betydning også for antallet saker der det er behov for relokalisering.

For de aktuelle skadelidte vil en utvidelse av ordningen innebære en klar forbedring. Hvor mange den nye ordningen faktisk vil hjelpe, er likevel vanskelig å anslå. Når det gjelder forsikringskunder generelt, vises det til at lovforslaget er søkt utformet slik at forsikringsutbetalingene holdes på et beskjedent nivå. Ettersom kostnadene vil fordeles på et stort antall forsikringskunder, forutsetter departementet at premiene ikke vil øke, eventuelt bare vil øke marginalt.

Forslaget om at forsikringsselskapene skal kunne sikre i stedet for å dekke tap ved relokalisering, vil både kunne gi kostnader til oppføring, ettersyn og vedlikehold av sikringstiltaket og kostnader til koordinering med den sikrede, kommunen, grunneiere, naboer mv. Sikringsalternativet er imidlertid valgfritt, og departementet antar at forsikringsselskapene ikke vil velge sikring med mindre det er økonomisk lønnsomt sammenlignet med å dekke tomter og bygninger ved relokalisering.

Lovforslaget vil kunne føre til at kommunene og staten dekker kostnadene ved relokalisering i færre tilfeller enn til nå, og slik sett får redusert utgiftene. Forslaget om utvidelse av naturskadeforsikringsordningen antas ellers ikke å påføre det offentlige særlige økonomiske eller administrative kostnader. Forslaget om sikring vil imidlertid kreve at berørte offentlige instanser samarbeider med forsikringsselskapene.

#### **Komiteens merknader**

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen,

Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at Justis- og beredskapsdepartementet i denne proposisjonen foreslår endringer i naturskadeforsikringsloven som vil gi rett til erstatning for tap av tomt og bygninger der et brannforsikret bolighus eller fritidshus er skadet ved en naturulykke, og kommunen ikke gir tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade.

Komiteen viser til at dagens regelverk primært er innrettet med tanke på gjenoppbygging på skadestedet. Formålet med dette lovforslaget er å ivareta på en bedre måte de skadelidte som ikke kan gjenoppbygge på skadestedet, men som må etablere seg på nytt (relokalisere) i en ny bolig eller fritidsbolig.

Komiteen viser til at det i proposisjonen også behandles et spørsmål om å gi Norges vassdrags- og energidirektorat tilgang til taushetsbelagte opplysninger om forsikringsselskapenes skadeutbetalinger etter naturskadeforsikringen. Komiteen registrerer at departementet ikke foreslår å gi direktoratet tilgang til slike opplysninger nå.

Komiteen viser til at det er usikkert hva de økonomiske og administrative konsekvensene av å utvide dagens naturskadeforsikringsordning vil være. Dette vil avhenge av hyppigheten av naturulykker og skadeomfanget. Til nå har det forekommet få tilfeller av relokalisering. Det kan imidlertid ikke utelukkes at antallet naturulykker vil kunne øke, blant annet på grunn av klimaendringer, og at dette kan få betydning også for antallet saker der det er behov for relokalisering.

Komiteen viser til at høringsinstansene har vært positive til en utvidelse, og at det fra forsikringsbransjens side er lagt til grunn at denne utvidelsen ikke vil medføre, eller vil medføre helt marginale, økninger i forsikringspremiene.

Komiteen viser også til at det foreslås en ordning der forsikringsselskapene skal kunne sikre eiendommen i stedet for at den skadelidte relokalisere. Sikringstiltak vil kunne være rimeligere for forsikringsselskapene enn å erstatte tap av tomt og bygninger ved relokalisering, i tillegg til at det ofte vil være til fordel for skadelidte å slippe å relokalisere. Komiteen registrerer at ingen av høringsinstansene har gått imot forslaget.

Komiteen registrerer imidlertid at sikringsalternativet er valgfritt, og departementet antar at forsikringsselskapene ikke vil velge sikring med mindre det er økonomisk lønnsomt sammenlignet med å dekke tomter og bygninger ved relokalisering.

Komiteen viser til at lovforslaget vil kunne føre til at kommunene og staten dekker kostnadene ved relokalisering i færre tilfeller enn til nå, og slik sett får redusert utgiftene. Forslaget om utvidelse av naturskadeforsikringsordningen antas ellers ikke å påføre det offentlige særlige økonomiske eller administrative kostnader. Forslaget om sikring vil imidlertid kreve at berørte offentlige instanser samarbeider med forsikringsselskapene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at erstatningsordningen er knyttet til det å ha en brannforsikring. Det er antakelig svært sjelden at ikke huseiere har slik forsikring. Disse medlemmer vil likevel be kommunene være observante på problemstillingen og vurdere måter å informere huseiere i risikoutsatte områder om at erstatning ved eventuelle naturskader krever brannforsikring.

## Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

### vedtak til lov

om endringer i naturskadeforsikringsloven (dekning for relokalisering ved fare for ny naturskade)

#### I

I lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring gjøres følgende endringer:

§ 1 tredje, fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

*Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal forsikringsselskapet erstatte tomtens omsetningsverdi før skaden, oppad begrenset til fem dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus skal dessuten erstattes som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende selv om huset ikke er skadet. Forsikringsselskapet har ikke klagerett over avslag på søknad om tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging.*

*I stedet for å erstatte tomt og bygninger etter tredje ledd kan forsikringsselskapet velge å sikre eiendommen, forutsatt at den sikrede samtykker skriftlig. Sikringstiltakene må gi så god beskyttelse*

*mot ny naturskade at eieren kan få tillatelse til reparasjon eller gjenoppbygging på skadestedet. Forsikringsselskapet skal dekke utgiftene til sikringstiltakene og sørge for ettersyn og vedlikehold.*

*Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om ordningen for erstatning av tomt og bygninger etter tredje ledd og om sikring etter fjerde ledd.*

Nåværende § 1 tredje og fjerde ledd blir nytt sjette og sjuende ledd.

§ 2 første ledd første punktum skal lyde:

Er det tvil om det foreligger naturskade etter § 1 første ledd, eller om betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 *sjette* ledd er til stede, kan forsikringsselskapet eller den sikrede forelegge spørsmålet for Klagenemnda for naturskadesaker, jf. naturskadeerstatningsloven § 21.

## II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i justiskomiteen, den 7. mars 2017

**Hadia Tajik**

leder

**Peter Christian Frølich**

ordfører

